

Школска 2013/2014. година
Окружно (градско) такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1. У поље поред аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Назив једног дела је вишак.

1.	„О пореклу”	Алекса Шантић	
2.	„Поље”	Милован Данојлић	
3.	„Наслеђе”	Десанка Максимовић	
4.	„Шљива”	Милан Ракић	
5.	„Моја отаџбина”	Јован Дучић	
6.	„Отаџбина”		

2. Подвучи ретроспективно приповедање у следећем одломку из „Кашике” Антонија Исаковића:

„Сви у чети мисле: Зоћа развезан увијач. А они не верују да не могу. Што ми сад овако лупа...”

Сети се догађаја у Херцеговини.

Чета је са собом вукла много гладних дана. Поред реке наишли су на пусту камену кућу. Зоћа је пронашао две леје младога лука; тек што је никао; почупао је скоро целу леју и напунио торбу. Поломљена пера младога лука вирила су из торбе; она су га издала. А после четна конференција, најмучнији тренутак у животу, знао је унапред све шта ће рећи...

„Не верују. Неће да верују” – понови у себи Зоћа и убрза корак. Мрско погледа бакрач и поче намерно да заостаје. Станко га је сачекивао и опомињао. На крају Зоћи дојади.”

3. Пажљиво прочитај наведени одломак и одговори на захтеве који се налазе испод текста.

„Благодат вам мир од Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, у Господу Богу предраги мој божанствени сине, јеромонаше Спиридоне, игумане велике лавре светога Симеуна, архимандрите! Ако сам и грешан, Спаса мојега молим да сачуван будеш душом и телом, и све божанствено стадо.

Ако хоћеш сазнати о мени грешном, то с милошћу Божјом и светом вашом молитвом здраво и весело дођосмо до светога и божанственога града. Поклонисмо се пресветоме и божанственом гробу и светим његовим местима. За ваш спомен положисмо у светим местима поклон. Обиђосмо сва места.”

а) Наслов дела: _____

б) Име и презиме аутора: _____

в) Књижевна врста: _____

г) Век у којем је дело написано: _____

д) Град који се у делу описује: _____

4. Подвучи наслов легендарне приче о Светом Сави:

„Савина пећина”, „Свечи на слави”, „Свети Сава и ђаво”, „Вода Светог Саве”.

5.	<p>Заокружи слова испред тачних објашњења.</p> <p>а) Цитат је напомена при дну странице која се у тексту обележава бројем, а на страници се одваја од текста цртом и штампа мањим словима.</p> <p>б) Цезура (одмор, пауза) је стална граница између речи у стиху. Она дели стих на два дела (два полустиха).</p> <p>в) Рефлексивне песме су лирско-епске песме у којима преовлађују социјални мотиви (нпр., тежак живот људи, патња сиромашних, друштвена неправда и неједнакост).</p> <p>г) Слободни стих је стих у песми створен тако да одступа од ритмичке организације у оквиру строфа (стихови имају различиту дужину, а строфе немају једнак број стихова). Најчешће је без риме.</p>																													
6.	<p>Обележи усправном цртом I цезуру у следећем стиху из народне песме:</p> <p style="text-align: center;">Пратила браћа Смиљу девојку</p> <p>Овакав стих се назива:</p> <p>а) епски десетерац; б) лирски десетерац; в) продужени петерац.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>																													
7.	<p>У поље поред наслова дела упиши број под којим се налази име књижевног јунака који се у том делу појављује. Име једног књижевног јунака је вишак.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 40%; text-align: center;">Књижевни лик</th> <th style="width: 40%; text-align: center;">Дело</th> <th style="width: 15%;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>стари Петрак</td> <td>„Двадесет хиљада миља под морем”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Ибрага</td> <td>„Мали Радојица”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Вивета</td> <td>„Поход на Мјесец”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Хајкуна</td> <td>„Прича о кмету Симану”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Хаклбери Фин</td> <td>„Доживљаји Тома Сојера”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Капетан Немо</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Књижевни лик	Дело		1.	стари Петрак	„Двадесет хиљада миља под морем”		2.	Ибрага	„Мали Радојица”		3.	Вивета	„Поход на Мјесец”		4.	Хајкуна	„Прича о кмету Симану”		5.	Хаклбери Фин	„Доживљаји Тома Сојера”		6.	Капетан Немо			
	Књижевни лик	Дело																												
1.	стари Петрак	„Двадесет хиљада миља под морем”																												
2.	Ибрага	„Мали Радојица”																												
3.	Вивета	„Поход на Мјесец”																												
4.	Хајкуна	„Прича о кмету Симану”																												
5.	Хаклбери Фин	„Доживљаји Тома Сојера”																												
6.	Капетан Немо																													
8.	<p>Напиши назив дела из ког су следећи стихови, име аутора који је то дело написао и књижевну врсту којој дело припада.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40%; border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>„Али дирнути руком није смео Ни отмено ти лице, нити уста, Ни златну круну, ни краљевски вео Под којим лежи коса твоја густа”.</p> </td> <td style="width: 60%; padding: 5px;"> <p>_____ (име и презиме аутора)</p> <p>_____ (назив дела)</p> <p>_____ (књижевна врста)</p> </td> </tr> </table>	<p>„Али дирнути руком није смео Ни отмено ти лице, нити уста, Ни златну круну, ни краљевски вео Под којим лежи коса твоја густа”.</p>	<p>_____ (име и презиме аутора)</p> <p>_____ (назив дела)</p> <p>_____ (књижевна врста)</p>																											
<p>„Али дирнути руком није смео Ни отмено ти лице, нити уста, Ни златну круну, ни краљевски вео Под којим лежи коса твоја густа”.</p>	<p>_____ (име и презиме аутора)</p> <p>_____ (назив дела)</p> <p>_____ (књижевна врста)</p>																													
9.	<p>Заокружи слово испред три одреднице које се односе на дело „Светогорски дани и ноћи”.</p> <p>а) Матија Бећковић; б) елегија; в) дескриптивна песма; г) песма у прози; д) Миодраг Павловић; ђ) приповедање у првом лицу.</p>																													
10.	<p>Пажљиво прочитај следеће реченице. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, ако је нетачна, заокружи Н.</p> <p>а) Дела „Наш Божић”, „Прича о кмету Симану” и „Светогорски дани и ноћи” припадају епци као књижевном роду. Т Н</p> <p>б) Рима је гласовно подударење речи на крају стихова или полустихова. Т Н</p> <p>в) У фусноти се бележи извор на који се у тексту аутор позива. Т Н</p> <p>г) Анахронизам је свесна или случајна грешка у излагању догађаја (смештање неког догађаја, ликова, обичаја у неодговарајуће време). Т Н</p>																													

11.	<p>Присети се поделе на књижевне родове, врсте и подврсте народне књижевности, па у сваком понуђеном низу прецртај по један сувишан назив.</p> <p>а) ђурђевска песма, митолошка песма, додолска песма, коледарска песма б) здравица, тужбалица, посленичка песма, сватовска песма в) легендарна прича, предање, новела, епска песма</p>																													
12.	<p>У поље поред примера упиши број назива народне умотворине коју тај пример илуструје. Један назив је вишак.</p> <table border="1" data-bbox="279 555 1300 922"> <tr> <td data-bbox="279 631 331 667">1.</td> <td data-bbox="338 631 778 667">ЗАКЛЕТВА</td> <td data-bbox="785 555 1257 667">Драги бато, незнани делијо, А што питаш Арапове дворе? Што питаш? - Остали му пусти!</td> <td data-bbox="1264 555 1300 667"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="279 667 331 703">2.</td> <td data-bbox="338 667 778 703">КЛЕТВА</td> <td data-bbox="785 667 1257 703">Бог да живи Краљевића Марка,</td> <td data-bbox="1264 667 1300 703"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="279 703 331 739">3.</td> <td data-bbox="338 703 778 739">БЛАГОСЛОВ</td> <td data-bbox="785 703 1257 739">Који земљу од зла избавио,</td> <td data-bbox="1264 703 1300 739"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="279 739 331 775">4.</td> <td data-bbox="338 739 778 775">ПОСЛОВИЦА</td> <td data-bbox="785 739 1257 775">Који сатре земље зулумћара;</td> <td data-bbox="1264 739 1300 775"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="279 775 331 810">5.</td> <td data-bbox="338 775 778 810">БРЗАЛИЦА</td> <td data-bbox="785 775 1257 810">Проста му била и душа и тело!</td> <td data-bbox="1264 775 1300 810"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="279 810 778 846"></td> <td data-bbox="785 810 1257 846">Колико знаш, толико вредиш.</td> <td data-bbox="1264 810 1300 846"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="279 846 778 882"></td> <td data-bbox="785 846 1257 882">Миш уз пушку, миш низ пушку.</td> <td data-bbox="1264 846 1300 882"></td> </tr> </table>	1.	ЗАКЛЕТВА	Драги бато, незнани делијо, А што питаш Арапове дворе? Што питаш? - Остали му пусти!		2.	КЛЕТВА	Бог да живи Краљевића Марка,		3.	БЛАГОСЛОВ	Који земљу од зла избавио,		4.	ПОСЛОВИЦА	Који сатре земље зулумћара;		5.	БРЗАЛИЦА	Проста му била и душа и тело!				Колико знаш, толико вредиш.				Миш уз пушку, миш низ пушку.		
1.	ЗАКЛЕТВА	Драги бато, незнани делијо, А што питаш Арапове дворе? Што питаш? - Остали му пусти!																												
2.	КЛЕТВА	Бог да живи Краљевића Марка,																												
3.	БЛАГОСЛОВ	Који земљу од зла избавио,																												
4.	ПОСЛОВИЦА	Који сатре земље зулумћара;																												
5.	БРЗАЛИЦА	Проста му била и душа и тело!																												
		Колико знаш, толико вредиш.																												
		Миш уз пушку, миш низ пушку.																												
13.	<p>Које форме приповедања запажаш у наведеном одломку? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„Заљубио сам се у Персу, нашу комшинку, јер она ми је била најближа. Перса је била пегава, носила је жуте чарапе и увек су јој биле искривљене штикле на ципелама. Док се нисам заљубио, нисам ни обраћао пажњу на њу, али, од часа кад сам се заљубио, изгледала ми је божанствено лепа и довољно ми је било да је видим, ма и издалека, да видим само њене криве штикле, па да се одмах узбудим и похитам јој у сусрет, не бих ли што пре срео осмех на њеноме пегавоме лицу.”</p> <p>а) приповедање у првом лицу, екстеријер; б) приповедање у првом лицу, дијалог; в) приповедање у првом лицу, портрет.</p>																													
14.	<p>Попуни табелу.</p> <table border="1" data-bbox="242 1384 1337 1662"> <thead> <tr> <th data-bbox="242 1384 609 1451">Назив дела</th> <th data-bbox="616 1384 970 1451">Име и презиме аутора</th> <th data-bbox="976 1384 1337 1451">Књижевна врста (прецизно)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="242 1451 609 1487">а) „Избирачица”</td> <td data-bbox="616 1451 970 1487"></td> <td data-bbox="976 1451 1337 1487"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="242 1487 609 1523">б) „Наш Божић”</td> <td data-bbox="616 1487 970 1523"></td> <td data-bbox="976 1487 1337 1523"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="242 1523 609 1559">в)</td> <td data-bbox="616 1523 970 1559">Милутин Бојић</td> <td data-bbox="976 1523 1337 1559"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="242 1559 609 1594">г)</td> <td data-bbox="616 1559 970 1594"></td> <td data-bbox="976 1559 1337 1594">историјски роман</td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста (прецизно)	а) „Избирачица”			б) „Наш Божић”			в)	Милутин Бојић		г)		историјски роман														
Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста (прецизно)																												
а) „Избирачица”																														
б) „Наш Божић”																														
в)	Милутин Бојић																													
г)		историјски роман																												
15.	<p>Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су били савременици аутори чија су имена дата у паровима? Напиши ДА или НЕ на линијама поред наведених имена.</p> <table data-bbox="242 1774 1232 1921"> <tr> <td data-bbox="242 1774 609 1809">а) Иво Андрић</td> <td data-bbox="616 1774 976 1809">и Вук Стефановић Караџић</td> <td data-bbox="983 1774 1232 1809">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="242 1809 609 1845">б) Свети Сава</td> <td data-bbox="616 1809 976 1845">и Доситеј Обрадовић</td> <td data-bbox="983 1809 1232 1845">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="242 1845 609 1881">в) Антоније Исаковић</td> <td data-bbox="616 1845 976 1881">и Бранко Ћопић</td> <td data-bbox="983 1845 1232 1881">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="242 1881 609 1917">г) Десанка Максимовић</td> <td data-bbox="616 1881 976 1917">и Ана Франк</td> <td data-bbox="983 1881 1232 1917">_____</td> </tr> </table>	а) Иво Андрић	и Вук Стефановић Караџић	_____	б) Свети Сава	и Доситеј Обрадовић	_____	в) Антоније Исаковић	и Бранко Ћопић	_____	г) Десанка Максимовић	и Ана Франк	_____																	
а) Иво Андрић	и Вук Стефановић Караџић	_____																												
б) Свети Сава	и Доситеј Обрадовић	_____																												
в) Антоније Исаковић	и Бранко Ћопић	_____																												
г) Десанка Максимовић	и Ана Франк	_____																												

16.	<p>Разврстај следеће наслове народних епских песама у табелу која представља њихову класификацију (према Вуку Стефановићу Караџићу): „Стари Вујадин”, „Зидане Скадра”, „Мали Радојица”, „Цар Лазар и царица Милица”, „Ропство Јанковић Стојана”, „Женидба Душанова”.</p> <table border="1" data-bbox="244 427 1353 663"> <tr> <td data-bbox="244 427 783 465">а) Народне епске песме старијих времена</td> <td data-bbox="783 427 1353 465">б) Народне епске песме средњих времена</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	а) Народне епске песме старијих времена	б) Народне епске песме средњих времена						
а) Народне епске песме старијих времена	б) Народне епске песме средњих времена								
17.	<p>Прочитај следећу строфу и одговори на захтеве који се налазе испод текста.</p> <p style="text-align: center;">„Ископаше ти очи, лепа слико! Вечери једне, на каменој плочи, Знајући да га тад не види нико, Арбанас ти је ножем избо очи!”</p> <p>а) Врста строфе: _____ б) Врста стиха у строфи: _____ в) Врста риме у наведеној строфи: _____</p>								
18.	<p>Обрати пажњу на улогу Станка у тексту из ког је наведени одломак, па заокружи слово испред тачног одговора на захтев који следи.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Чекај, чекај!... А ухвате хајдука па га на сваке муке мећу... – Ја ћу трпџити! – И траже да одаш дружину и јатаке... – Пре ћу умрети но пустити аваза од себе! – Хајдук је као запета пушка!... <p>Станко је у овом одломку:</p> <p>а) драмско лице; б) лирски субјекат; в) књижевни јунак; г) приповедач; д) писац.</p>								
19.	<p>Наведи три стилске фигуре које запажаш у следећем примеру:</p> <p style="text-align: center;">„Станко умиљат као мало јагње, Лазар већ напраситији.”</p> <p>_____ ; _____ ; _____ ;</p>								
20.	<p>Прочитај наведене биографске податке и напиши о ком аутору је реч.</p> <p>Један је од најобразованијих људи свог времена. Живео је у 18. и почетком 19. века. Био је први српски министар просвете. Отворио је Велику школу која је претеча универзитета. Световно име му је било Димитрије. Написао је аутобиографију „Живот и прикљученија”, „Писмо љубезном Харалампију”, „Басне”.</p> <p>То је _____ (име и презиме)</p>								

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____